

wtorek, 21.02.2023

Kult maryjny

Kult maryjny narodził się wraz z chrześcijaństwem i rozwijał się na przestrzeni wieków, podobnie jak kult samego Chrystusa. Są one zresztą ze sobą ściśle powiązane, co podkreśla Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen Gentium”: gdy Matka czci doznaje, to poznaje się, kocha i wielbi w sposób należyty i zachowuje się przykazania Syna (KK 66). Kościół legitymizuje zatem i zachęca do oddawania czci Matce Bożej, przy czym samo pojęcie „kult” w odniesieniu do Maryi należy rozumieć w sensie szerokim; część oddawana Matce Bożej nie stanowi rzeczywistości autonomicznej. W ścisłym bowiem zakresie „kult” należy się tylko Bogu. Aby ten fakt podkreślić, Sobór Trydencki w XVI w. wprowadził rozgraniczenie między czcią oddawaną wyłącznie Bogu (latria) i kultem, a w zasadzie szacunkiem, jakim należy obdarzać obrazy i relikwie (dulia). Kult Maryjny należy do tej drugiej kategorii, ale jest nazywany hiperdulia (uwielbienie doskonałe), gdyż jest szczególną odmianą kultu świętych.

Papież Paweł VI w adhortacji apostołskiej *Marialis cultus* podkreślił także, że celem ostatecznym kultu maryjnego jest nic innego jak uwielbienie samego Boga. Może on przybierać trzy różne formy: kultu liturgicznego, uznanych i zorganizowanych przez Kościół nabożeństw Maryjnych oraz spontanicznej pobożności ludowej. Ostatnia odmiana jest szczególnie popularna w naszym kraju.

Kult Maryjny zaczął gwałtownie wzrastać od 431 r., czyli od Soboru Efeskiego, kiedy to został wprowadzony pierwszy dogmat maryjny – „O Bożym Macierzyństwie Maryi”. Od tego czasu Maryja jest oficjalnie nazywana Bożą Rodzicielką (Theotokos). Z kolei sam Efez (Azja Mniejsza) miał być najstarszym znanym ośrodkiem kultu maryjnego.

Z kultem Maryjnym można spotkać się także w Kościele prawosławnym, odrzucony został natomiast przez wspólnoty protestanckie (gdyż nie uznają one kultu świętych, kierując się zasadą *Soli Deo gloria*, czyli „Tylko Bogu chwała”). Ponadto Maria z Nazaretu jest jedną z najbardziej szanowanych kobiet w islamie.

Do czasów Soboru Watykańskiego II obok teologii istniała mariologia jako nauka o Maryi. Obecne mariologia wchodzi w skład teologii dogmatycznej.

Elementy kultu maryjnego

O wielu elementach kultu Maryi pisaliśmy w naszym parafialnym Modlitewniku. Przypominamy teraz te formy, ukazując bogactwo i wielorakość form i sposobów modlitw do Matki Bożej:

1. Odprawianie nabożeństw ku czci Matki Boskiej, do których należą: Godzinki o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny, nabożeństwa majowe, nabożeństwa październikowe, Roraty oraz wiele innych lokalnych bądź związanych z Sanktuariami, np. Nabożeństwo Fatimskie

2. Modlitwa różańcowa

4. Kult obrazów i wizerunków Maryi, w tym ich peregrynacje (obnoszenie) i koronacje
5. Pielgrzymki do sanktuariów maryjnych
6. Tradycja pierwszej soboty miesiąca, jako szczególnego dnia poświęconego Matce Najświętszej
7. Uroczystości, Święta i Wspomnienia Maryjne;
8. Kult Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny;
9. Hymny i pieśni pochwalne